

Nr 93.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av 4 § 3 mom. samt 7 och 11 §§ i förordningen den 16 maj 1884 angående patent; given Stockholms slott den 13 februari 1920.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse av 4 § 3 mom. samt 7 och 11 §§ i förordningen den 16 maj 1884 angående patent.

GUSTAF.

Eliel Löfgren.

Förslag

till

LAG

om ändrad lydelse av 4 § 3 mom. samt 7 och 11 §§ i förordningen den 16 maj 1884 angående patent.

Härigenom förordnas, att 4 § 3 mom. samt 7 och 11 §§ i förordningen den 16 maj 1884 angående patent — 7 och 11 §§ i nedan angivna delar — skola erhålla följande ändrade lydelse:

4 §.

3. mom. Därjämte åligge sökanden att bifoga en avgift (ansökningsavgift) av femtio kronor.

7 §.

Äro ansökningshandlingarna fullständiga och har anledning ej förekommit att, efter ty i 6 § sägs, genast avslå ansökningen, låte patentmyndigheten, efter underrättelse därom till sökanden på sätt i 5 § sägs, i allmänna tidningarna införa kungörelse om ansökningen med uppgift å dess huvudsakliga innehåll; hålle ock ansökningshandlingarna hos patentmyndigheten tillgängliga för en var, som önskar därav taga kännedom.

Under två — — — mot patentansökningen.

Inom samma tid skall sökanden till patentmyndigheten inbetala en avgift (utfärdningsavgift) av femtio kronor ävensom till stämpel å patentbrevet tio kronor, vid äventyr att ansökningen eljest såsom återtagen avföres. I händelse patent ej varder meddelat, återbetalas vad sålunda erlagts.

Efter utgången av nyssnämnda tid företage patentmyndigheten ärendet till avgörande.

Möter ej — — — tryck offentliggöras.

11 §.

Förutom de avgifter, som omförmälas i 4 och 7 §§, skall för meddelat patent, som icke är tilläggspatent, till patentmyndigheten för varje patentår från och med det andra erläggas en årsavgift, utgörande för vart och ett av det andra och tredje året fyrtio kronor, av det fjärde och femte året sextio kronor, av det sjätte och sjunde året etthundra kronor, av det åttonde och nionde året etthundrafemtio kronor, av det tionde och elfte året tvåhundra kronor, av det tolfte och trettonde året tvåhundrafemtio kronor samt av det fjortonde och femtonde året trehundra kronor.

Avgiften, som må i betalt brev insändas, skall för varje patentår erläggas före det årets början, vid påföljd att avgiften för samma år höjes med en femtedel.

Fullgöres ej sedermera inbetalning av den förhöjda avgiften inom tre månader efter patentårets början, vare det erhållna patentet förfallet.

Patenthavare vare — — — beskrivningens offentliggörande.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1920 men äger ej tillämpning å ansökning, som inkommit till patentmyndigheten före nämnda dag, eller å patent, meddelat före denna lags ikraftträdande eller senare på grund av ansökning, som nyss nämnts.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
fredagen den 16 januari 1920.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
UNDÉN,
THORSSON,
HOLMQUIST,
OLSSON.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmälde chefen för justitiedepartementet statsrådet Löfgren patentlagstiftningskommitténs den 13 juni 1919 avgivna betänkande med förslag till lag om patent m. m. såvitt angick ett däri ingående förslag till lag om ändrad lydelse av 4 § 3 mom. samt 7 och 11 §§ i förordningen den 16 maj 1884 angående patent samt anförde:

»Enligt 4 § 3 mom. och 11 § i förordningen den 16 maj 1884 angående patent skall vid patentansökning av sökanden bifogas en avgift av tjugu kronor. Enligt sistnämnda författningsrum skall för beviljat patent, med undantag av tilläggspatent, därjämte av patenthavaren till patentmyndigheten erläggas en årlig avgift, utgörande för varje av det andra till och med det femte patentåret tjugufem kronor, för varje av de fem följande åren femtio kronor och för varje av de fem sista åren sjuttiofem kronor. I patentlagstiftningskommitténs förslag till lag om patent har ansökningsavgiften höjts till trettiofem kronor (12 §); årsavgif-

ten har i samma förslag satts till fyrtio kronor för vart och ett av det andra och det tredje patentåret, sextio kronor för vart och ett av det fjärde och femte patentåret, etthundra kronor för vart och ett av det sjätte och sjunde patentåret, etthundrafemtio kronor för vart och ett av det åttonde och nionde patentåret, tvåhundra kronor för vart och ett av det tionde och elfte patentåret, tvåhundrafemtio kronor för vart och ett av det tolfte och trettonde patentåret och trehundra kronor för vart och ett av det fjortonde och femtonde patentåret (49 §). Därjämte har kommittén föreslagit, att sökande av patent skall inom två månader efter det kungörelse om patentansökningen varit införd i allmänna tidningarna till patentmyndigheten inbetala en avgift av fyrtio kronor, avsedd att täcka kostnaden för tryckning av patentskriften (29 §). Då kommittén emellertid ansett, att en höjning av patentavgifterna vore omedelbart påkallad och ny patentlag icke kunde väntas antagen förrän om några år, har kommittén framlagt det av mig nu anmälda lagförslaget, enligt vilket ansökningsavgiften skulle utgå med trettio kronor, patentsökande inom två månader efter patentansökningens kungörande i allmänna tidningarna hade att erlägga en avgift av tjugufem kronor samt årsavgiften skulle utgå med trettio kronor för vart och ett av det andra och det tredje patentåret, femtio kronor för vart och ett av det fjärde och det femte patentåret, sjuttiofem kronor för vart och ett av det sjätte och det sjunde patentåret, etthundra kronor för vart och ett av det åttonde och nionde patentåret, etthundrafemtio kronor för vart och ett av det tionde och elfte patentåret, tvåhundra kronor för vart och ett av det tolfte och trettonde patentåret och tvåhundrafemtio kronor för vart och ett av det fjortonde och femtonde patentåret.

Jag tillåter mig erinra därom, att enligt gällande patentförordning patent i regel meddelas för en tid av femton år, räknat från den dag, då ansökningen om patentet inkom; enligt kommitténs förslag skulle tiden vara oförändrat femton år, men — med ett undantag — räknas från och med dagen efter den, då kungörelse om patentansökningen införts i allmänna tidningarna (48 §).

I motiven till förslaget till lag om patent har kommittén beträffande de däri föreslagna avgifterna anfört bland annat följande (sid. 341 ff.):

Kommittén.

Enligt 1856 års patentförordning och vid tiden för dennas tillkomst gällande annan lagstiftning i ämnet voro kostnaderna för ett patent av flera olika slag. Ansökning om patent var belagd med en stämpelpappers-

*Kostnaderna
för patent
enligt äldre
svensk rätt.*

avgift av 50 öre, och vid patentbrevets erhållande skulle erläggas dels i lösen 9 kronor dels en stämpelpappersavgift, uppgående till 5 kronor för varje år av den beviljade patenttiden. Därförutom måste patenthavaren på egen bekostnad låta kungöra patentbrevet med den däri intagna beskrivningen tre gånger i Post- och inrikes tidningar; kostnaden därför belöpte sig i medeltal till 50 kronor men uppgick stundom till vida högre belopp.

Tillkomsten av bestämmelserna om avgifter i 1884 års patentförordning och senare lagstiftningsåtgärder i ämnet.

I propositionen till 1884 års riksdag angående ny patentförordning föreslogos i hithörande ämne följande bestämmelser. Vid ansökningen skulle fogas en avgift av 50 kronor, varav dock, om ansökningen avsloges eller förfölle, hälften återbetalades; denna avgift betraktades icke såsom någon årsavgift. Avgifterna för patents upprätthållande voro så ordnade, att patenthavaren för varje av det andra, det tredje, det fjärde och det femte patentåret skulle erlägga 25 kronor, för varje av de följande fem åren 50 kronor och för varje av de fem sista åren 75 kronor. Dessa bestämmelser, som gillades av riksdagen, inflöto i 1884 års patentförordning. I sammanhang därmed blev stämpelavgiften för patentbrev, som enligt stämpelförordningen av år 1883 utgjorde 7 kronor för varje år av den beviljade skyddstiden, bestämd till 25 kronor.

Till motivering av de stadganden, som sålunda förelades 1884 års riksdag, anförde föredragande departementschefen följande. Redan den år 1873 i Wien församlade patentkongressen förordade att genom en stigande avgiftsskala lägga i uppfinnarens intresse, att så snart som möjligt låta ett gagnlöst patent förfalla. Tillvaron av dylika patent kunde nämligen uppenbarligen icke annat än skada de industrier, inom vilka de förekomme. Även andra skäl talade för en dylik anordning. Under det nämligen patenthavaren vid patenttidens början ofta utan motsvarande fördel måste vidkännas betydande utgifter för uppfinningens tillämpning och spridning, borde uppfinningens avkastning och därmed dess förmåga att bära patentavgifter under patenttidens fortgång successivt stegras. För att det avsedda målet verkligen skulle ernås, borde en mera graderad avgiftsskala än den 1878 års kommitterade föreslagit tillämpas. Men därförutom borde avgifterna i sin helhet ej obetydligt nedsättas, därest de icke skulle verka hämmande på patentväsendets utveckling. Avgifterna borde uppenbarligen icke sättas högre än att å ena sidan patentmyndigheten bereddes fullt tillräckliga inkomster samt å andra sidan gagnlösa patent omintetgjordes. Båda dessa syften syntes kunna ernås med ej obetydligt lägre avgifter än de av kommitterade föreslagna, vilkas sammanlagda belopp för ett under femton år

gällande patent uppginge till 1,400 kronor. Den avgift, som skulle åtfölja patentansökningen, torde dock icke kunna bestämmas till lägre belopp än det av kommitterade ifrågasatta eller 50 kronor, enär, då ovisst vore, om och huru länge några ytterligare avgifter komme att betalas, den första avgiften borde vara avsedd att företrädesvis betäcka kostnaderna för patentärendets behandling och patentets offentliggörande. Därvid vore emellertid en ändring med avseende å stämpelavgiften för patentbrev nödvändig, enär, om denna bibehölles oförändrad vid det belopp, vartill densamma enligt då gällande stämpelförordning och med beräkning av fix patenttid av femton år för alla patent skulle uppgå, eller 105 kronor, utgifterna för ett patents erhållande komme att utgöra 155 kronor, en summa alltför betungande för en fattig uppfinnare, vilken, först sedan uppfinningens industriella användbarhet blivit åtminstone i viss mån erkänd genom patent, kunde vara i tillfälle att förskaffa sig låneunderstöd för uppfinningens bringande till utövning. Stämpelavgiften borde därför nedsättas till 25 kronor. Med den avgiftsskala för årsavgifterna, som föresloges, komme sammanlagda beloppet av de avgifter, som skulle erläggas för ett under hela den fastställda patenttiden fortfarande patent, att, stämpeln inberäknad, uppgå till 800 kronor, vilket belopp, fördelat på femton år, icke torde böra anses betungande för en uppfinning av den betydenhet, att densamma verkligen förtjänade att patenteras, särdeles om man besinnade, att däruti även inbegreps den med patentets offentliggörande förknippade kostnad, vilken dittills omedelbart drabbat patenthavaren.

I de förhållanden, som sålunda infördes år 1884, hava senare inga andra förändringar vidtagits än att stämpelavgiften för patentbrev år 1891 bestämdes till 10 kronor och ansökningsavgiften år 1893 nedsattes till 20 kronor utan någon återbetalning.

Ett genomgripande ändringsförslag har framlagts av svenska uppfinnareföreningen, som i sitt förslag till patentlag intagit en bestämmelse, enligt vilken utöver ansökningsavgiften skulle för beviljat patent med undantag av tilläggsopatent erläggas antingen 150 kronor på en gång eller ock 50 kronor för vart och ett av de närmast därpå följande fyra patent-åren. Då patentens medellivslängd vore cirka tre år, skulle enligt motiven till förslaget patentmyndigheten med de föreslagna låga avgifterna erhålla en ganska avsevärt ökad inkomst. Samtidigt vunnes, att faran för patents förfallande genom försummad avgiftsbetalning minskades.

*Av svenska
uppfinnare-
föreningen
framlagt änd-
ringsförslag.*

*I utlan
tillämpade
system.*

I utlandet finner man olika system i fråga om patentavgifterna tillämpade. I Amerikas förenta stater erfordras, sedan en engångsavgift för patents meddelande erlagts, icke någon vidare avgiftsbetalning för patentets vidmakthållande. I England gäller den avgift, som skall inbetalas vid patents erhållande, för de fyra första patentåren, och upptagas för de följande patentåren årsavgifter enligt en stigande skala; i Japan äro förhållandena ordnade på liknande sätt. I allmänhet måste särskilda årsavgifter erläggas för varje år av skyddstiden eller åtminstone såsom hos oss för varje år med undantag av det första; dessa avgifter utgå vanligen efter en stigande skala, undantagsvis såsom i Frankrike med konstant belopp. I Spanien och Brasilien medgives avdrag vid förskottsbetalning av samtliga ej förfallna avgifter.

*Kommitténs
principiella
ständpunkt.*

Någon ändring i den hittills tillämpade principen, att kostnaderna för patentmyndighetens verksamhet skola bestridas av den sökande allmänheten medels avgifter, som denna har att erlægga för anlåtande av nämnda myndighet, anser patentlagstiftningskommittén icke böra ifrågasättas. Vad angår sättet för dessa avgifters uttagande, finner kommittén det hos oss likasom i ett flertal andra länder för närvarande använda systemet med årliga avgifter efter en stigande skala för varje meddelat patent vara det lämpligaste.

Patentmyndighetens huvudsakliga arbete består i granskning av patentansökningarna. Ansökningsavgiften, som måste vara lika för alla, kan emellertid icke sättas till högre belopp än att densamma kommer att täcka endast en bråkdel av de med ansökningarnas granskning förenade kostnaderna. Det blir därför nödvändigt att på annat sätt fylla bristen, och, om man därvid utgår från den enligt kommitténs mening berättigade principen, att ansvaret för denna brist fördelas i förhållande till graden av den nytta, vederbörande haft av patentmyndighetens verksamhet, framstår det såsom naturligt, att de, vilkas ansökningar lett till patent, skola bidra till täckande av den brist, som uppkommit vid granskningen ej blott av den egna ansökningen utan även av de ansökningar, som tillbakavisats, likasom även att ett patents längre varaktighet bör föranleda en större ansvarsskyldighet uti ifrågavarande hänseende.

Det amerikanska systemet, enligt vilket endast *en* avgift erlägges för hela patenttiden, medför, att flertalet patent komma att bestå under hela denna tid. Detta synes näppeligen vara något eftersträfvansvärt. Det måste tvärtom betraktas såsom en avgjord fördel, att patent, som befinnas

vara ogiltiga eller värdelösa, genom vederbörandes uraktlåtenhet att inbetala avgift träda ur kraft, då därigenom industrien befrias från obehöriga hämmande band å dess handlingsfrihet.

Med avseende å avgifternas stegring med åren är, utöver vad förut anförts om avgiftsskyldighetens rättvisa fördelning, att märka, att ett patent, som vederbörande ännu efter många år har intresse av att vidmakthålla, i allmänhet kan antagas representera ett så stort värde, att en jämförelsevis hög patentavgift icke kan vara betungande. I mån som avgifterna sättas höga för de sista åren av patenttiden, kunna de hållas nere vid låga belopp för de tidigare patentåren. Därvid har man emellertid att taga hänsyn till, att, om patentens bestånd sättes i beroende av periodiska avgifters erläggande, man, enligt vad erfarenheten givit vid handen, oberoende av avgifternas belopp måste räkna med, att ett patents medellivslängd kommer att utgöra endast några få år efter patentets meddelande; för närvarande utgör medellivslängden cirka fyra år från nämnda tidpunkt. Avgifterna för de första patentåren få därför icke sättas alltför låga, och ännu mindre kan en fullständig avgiftsfrihet för dessa år förordas. Det kan nämligen knappast vara rättvist att åvälva så gott som alla kostnader för patentmyndighetens verksamhet på innehavarna av de patent, som uppnå en längre livslängd än den normala. Att de av uppfinnareföreningen föreslagna sätten för avgiftsbetalning måste bli mera betungande för uppfinnarna under den för dem svåraste tiden än det system kommittén förordar är tydligt.

Kommittén har tagit under övervägande lämpligheten av att i anslutning till uppfinnareföreningens förslag alternativt medgiva inbetalning av en för hela skyddstiden gällande engångsavgift, lägre än det sammanlagda beloppet av samtliga årsavgifter. Emellertid har kommittén icke funnit anledning förorda en sådan anordning. Mot densamma talar vad förut anförts om olämpligheten av att ett patents bestånd fortfar längre än vederbörande har ett verkligt intresse därav. Anordningen kan dessutom antagas komma att utnyttjas företrädesvis av kapitalstarka patenthavare.

För närvarande uppföres i riksstaten ett reservationsanslag till upprätt-
hållande av patent- och registreringsverkets verksamhet att utgå av samtliga till ämbetsverket inflytande avgifter, varvid av eventuella överskott bildas reservationer att användas uteslutande för de ändamål anslaget avser. Förr var i fråga om ämbetsverkets ekonomi en uppdelning genomförd mellan bolagsavdelningen och ämbetsverket i övrigt, — den så kallade patent-

*De nuvarande
avgifternas
otillräcklighet.*

avdelningen, till vilken räknades ej blott patent- utan även mönster- och varumärkesärenden, — så att vardera avdelningens inkomster skulle användas för betäckande av dess utgifter, varvid för ämbetsverket gemensamma utgifter fördelades mellan de olika avdelningarna efter vissa fastslagna grunder. Numera sker icke någon sådan uppdelning, utan alla inflytande avgifter av vad slag de vara må få användas för verkets samtliga utgifter.

Kommittén yttrade i sitt betänkande angående omorganisation av patent- och registreringsverket m. m., att, om ock vid en reglering av avgifterna hänsyn borde tagas till det ändamål, för vilket envar av dem närmast vore avsedd, kommittén icke ansåge någon giltig anledning finnas att uppdelna ämbetsverkets utgifter i olika kategorier att bestridas av olika slag av dess inkomster. Fastmera måste ämbetsverkets verksamhet betraktas som en enhetlig förvaltning av samtliga de angelägenheter, vilka det tillkomme ämbetsverket att handhava, och följaktligen de utgifter, som föranleddes av samma verksamhet, anses bära utan åtskillnad bestridas av de inkomster, som stode till ämbetsverkets förfogande.

Givetvis är såsom princip att uppställa, att patentavgifterna bära avpassas så, att de svara mot de utgifter, som föranledas av patentärendenas behandling. Storleken av dessa utgifter låter sig emellertid icke noggrant angivas. Med en fördelning av ämbetsverkets utgifter mellan de båda avdelningarna enligt de grunder, som i sådant hänseende förut varit gällande, visar verksamheten å patentavdelningen för nedannämnda år följande ekonomiska resultat:

År	Överskott (+) eller underskott (—) i kronor
1915	— 58,668.63
1916	— 14,167.69
1917	+ 9,534.39
1918	— 154,690.30

Anledningen till bristen åren 1915 och 1916 torde till stor del vara att finna i det betydligt minskade antalet ansökningar under dessa år, och till förklaring av bristen år 1918 må nämnas, att det till befattningshavarna i ämbetsverket utgående krigstidstillägget detta år uppgick till 189,368.44 kronor mot endast 41,504.71 kronor under år 1917.

Att för framtiden med någon större grad av sannolikhet beräkna, huru utgifterna komma att ställa sig i förhållande till antalet ansökningar, är

synnerligen vanskligt med hänsyn särskilt till ovissheten angående den blivande prisnivån och storleken av de avlöningar, som vid en sannolikt nära förestående löncreglering kunna bli fastställda. Säkert torde emellertid vara, att förhållandena icke komma att ändra sig så, att icke fortfarande, med nu utgående avgifter, en ej oväsentlig brist skall uppstå. Härtill kommer, att ämbetsverkets inflyttning i dess nya lokaler föranleder en avsevärd ökning av flera utgiftsposter, såsom belysning, värme, vakthållning, städning, varförutom de årliga utgifterna för pensionering av ämbetsverkets befattningshavare, som för närvarande med endast två pensionerade f. d. befattningshavare belöpa sig till 1,840 kronor, vid slutet av 1920-talet kan, vad patentavdelningen angår, beräknas till omkring 40,000 kronor. De medel, som funnits reserverade, ävensom nettobehållningen av ämbetsverkets fasta egendom torde komma att till större delen tagas i anspråk för den nya byggnadens uppförande och inredning. Det är då av nöden, att medel på nytt samlas till möjliggörande av framtida utvidgningar.

Ehuru till följd av kraftigt ökade inkomster å bolagsavdelningen under kristiden ämbetsverkets verksamhet i sin helhet under de senaste åren lämnat överskott, torde vad förut anförts otvetydigt giva vid handen, att en höjning av patentavgifterna är av omständigheterna påkallad.

För närvarande äro patentavgifterna i Sverige, som stämpelavgiften oräknad för en femtonårig patenttid uppgå till 745 kronor, lägre än i flertalet andra länder.

Kommittén har vid sitt betänkande (sid. 632) fogat en tabell, enligt vilken patentavgifterna vid en femtonårig patenttid uppgå till i Danmark 2,055 kronor, i Norge 1,290 kronor, i Tyskland 5,300 mark (enligt förslag år 1913 3,550 mark, i Ungern 2,840 kronen, i Österrike 1,975 gulden, i Holland 1,375 gulden, i Schweiz 1,370 francs, i Frankrike 1,500 francs och i Italien 1,500 lire. Enligt samma tabell utgör i England patentavgifterna vid en fjortonårig patenttid 100 pund.

Kommittén anför vidare:

Kommittén vill här endast påpeka, att i Norge och Danmark, där förhållandena kunna sägas närmast motsvara våra, det i lagen föreskrivna sammanlagda avgiftsbeloppet för ett under femton år bestående patent utgör 1,290 respektive 2,055 kronor; i Norge har under innevarande år utfärdats en lag om förhöjning av avgifterna, enligt vilken ifrågavarande avgiftsbelopp, förut uppgående till 1,060 kronor, ökats till nyss angivna summa. Med hänsyn härtill och då det icke torde lida något tvivel därom, att penningvärdet för framtiden kommer att hålla sig betydligt lägre än

vid tidpunkten för de nu utgående avgifternas fastställande, anser kommittén en höjning av avgifterna vara fullt berättigad.

*Avgifternas
storlek enligt
kommitténs
förslag.*

Vad först ansökningsavgiften angår, kan det i enlighet med vad förut anförts icke bliva tal om, att denna skall betäcka granskningskostnaderna, utan skola även årsavgifterna därför tagas i anspråk, så att ansökningar, som icke leda till patent, bliva granskade delvis på bekostnad av dem, som kommit i åtnjutande av patentskydd. Ansökningsavgiften skall vara ett bidrag till bestridande av ämbetsverkets verksamhet, så avpassat, att det utan att vara betungande för den, vilken vill söka patent å en uppfinning, som kan vara förtjänt av patentskydd, verkar återhållande i fråga om patents sökande å lösa hugskott och yttringar av missriktad uppfinnareverksamhet. Beloppet av ifrågavarande avgift har kommittén ansett böra sättas till 35 kronor. Någon återbetalning för det fall, att ansökningen icke leder till patent, har icke syns böra ifrågakomma.

Ehuru enligt gällande rätt skyddstiden räknas från ansökningsdagen, behöver årsavgift icke i något fall erläggas före patentets beviljande. Enligt patentverkets cirkulär den 10 november 1898 skola, då en patentansökning ej hunnit slutbehandlas inom första året från det ansökningen inkommit, de årsavgifter, som äro förfallna, när patentet beviljas, erläggas före ingången av det patentår, som tager sin början näst efter den dag, då kungörelse om patentets beviljande finnes införd i Post- och inrikes tidningar. Det händer på grund härav, att bortsett från tilläggspatenten många patent utfärdas, för vilka aldrig någon årsavgift blir erlagd; en undersökning har givit vid handen, att antalet sådana patent torde kunna uppskattas till nära en tredjedel av hela antalet. Med hänsyn till de kostnader, som äro förenade med utfärdandet av patent, särskilt tryckningen av patentskriften, har detta syns kommittén vara ett missförhållande, som icke bör få fortbestå.

Kommittén har därför i 29 § föreslagit, att inom uppbudstiden en avgift skall erläggas, som återbetalas, därest ansökningen icke leder till patent. Detta skall gälla ej blott för självständiga patent utan även för tilläggspatent. Avgiften har av kommittén satts till 40 kronor. Med nuvarande prisläge kan tryckningskostnaden för varje patent med en upplaga av i regel 100 exemplar i medeltal beräknas till omkring 50 kronor, och den inkomst, som tillflyter ämbetsverket för försålda patentskrifter, till i medeltal cirka 1 krona 50 öre för varje patent. Även om tryckningskostnaderna kunna antagas komma att något nedgå, kan det föreslagna beloppet, 40 kronor, åtminstone icke anses för högt. Kommittén har med hän-

syn till avgiftens huvudsakliga ändamål icke funnit lämpligt att beteckna densamma såsom en avgift för det första patentåret, ej heller har kommittén ansett sig böra utöver ifrågavarande avgift kräva en särskild sådan förstaårsavgift. I utlandet fordras i allmänhet före patentets utfärdande erläggande av en avgift. Enligt den österrikiska patentlagen och det tyska förslaget, som för skyddstidens beräkning uppställa samma regler som kommitténs förslag, skall nämnda avgift såsom årsavgift för det första patentåret erläggas före uppbudstidens utgång. — Stämpelavgiften för patentbrev förutsätter kommittén bibehållen vid sitt nuvarande belopp, 10 kronor.

För varje patentår utom det första skall enligt 49 § liksom för närvarande årsavgift erläggas enligt en stigande skala. I enlighet med de synpunkter, kommittén förut framfört, har stegringen av årsavgifterna gjorts avsevärt skarpare än enligt gällande rätt. Den del av patenttiden, för vilken årsavgifter skola betalas, kan enligt kommitténs förslag sägas vara indelad i sju tvåårsperioder; årsavgiften skall utgöra i den första 40 kronor, i den andra 60 kronor, i den tredje 100 kronor, i den fjärde 150 kronor, i den femte 200 kronor, i den sjätte 250 kronor och i den sjunde 300 kronor. Summan av årsavgifterna utgör för närvarande 725 kronor och enligt kommitténs förslag 2,200 kronor. Tager man i betraktande patentens korta medellivslängd, cirka 4 år räknat från patentets meddelande, framstår ökningen i patenthavarnes förpliktelser såsom långt mindre betydande än vad nyssnämnda siffror i och för sig synas giva vid handen. Den totala ökningen kommer att drabba endast ett fåtal patenthavare. En omständighet, som måste tagas med i räkningen, är också, att, då patenttiden enligt kommitténs förslag löper först från uppbudskungörelsen, det andra patentåret enligt förslaget inträder först sedan ett år förflutit från uppbudskungörelsen men enligt gällande rätt däremot redan med första årsdagen av ansökningens inlämnande, vilket givetvis gör ökningen av årsavgifterna mindre kännbar.

En beräkning av den inkomstökning, som kommitténs förslag kommer att medföra för patentmyndigheten, låter sig endast högst approximativt och med anlitande av osäkra antaganden utföras.

Beräkning av den inkomstökning, som kan förväntas.

En undersökning av 3,000 patent har givit vid handen, att i medeltal av 1,000 patent 25 äro tilläggsärenden, 294 självständiga patent, som fått förfalla, utan att någon årsavgift erlagts, och 681 patent, för vilka årsavgift under ett större eller mindre antal år influtit. Vidare har under-

sökningen givit till resultat följande siffror rörande avgiftsbetalningen för de nämnda 681 patenten.

För	84 patent	{betalades avgift sista gången för	2:a	patentåret
»	141	»	3:dje	»
»	106	»	4:de	»
»	86	»	5:te	»
»	52	»	6:te	»
»	33	»	7:de	»
»	34	»	8:de	»
»	34	»	9:de	»
»	19	»	10:de	»
»	16	»	11:te	»
»	18	»	12:te	»
»	11	»	13:de	»
»	10	»	14:de	»
»	37	»	15:de	»

S:a 681 st.

För	175 patent	{förföll den sista inbetalda årsav- giften under }	1:a året efter paten- tets meddelande.
»	152	»	2:a
»	87	»	3:dje
»	50	»	4:de
»	33	»	5:te
»	41	»	6:te
»	30	»	7:de
»	22	»	8:de
»	17	»	9:de
»	18	»	10:de
»	13	»	11:te
»	17	»	12:te
»	19	»	13:de
»	7	»	14:de

S:a 681 st.

På grund av siffrorna i den första tabellen kan summan av de årsavgifter, som nu inflyta för 1,000 meddelade patent, beräknas till 120,900 kronor.

Siffrorna i den andra tabellen kunna användas för att uppskatta det däremot svarande avgiftsbelopp, som kan antagas komma att inflyta enligt kommitténs förslag. Hänsyn är härvid först och främst att taga till att det antal ansökningar, som svarar mot 1,000 patent enligt gällande rätt, torde komma att enligt kommitténs förslag leda till ett mindre antal patent på grund av att patent ej beviljas, utan att avgift enligt 29 § erlægges. Man torde emellertid, då det här endast gäller en högst approximativ uppskattning, kunna räkna med i förhållande till ansökningsantalet samma antal patent, för vilka avgifter bliva erlagda efter patentmeddelandet. Antager man nu med stöd av de nyss anförda siffrorna, att av 681 medelst årsavgifter upprätthållna patent 175 komma att förfalla, sedan avgift erlagts för det andra patentåret, som i regel torde börja att löpa undet det första året efter patentmeddelandet, 152 sedan avgift erlagts för det tredje patentåret o. s. v., får man för dem en summa av årsavgifter enligt kommitténs förslag uppgående till 230,890 kronor. Den omständigheten att patent enligt gällande rätt upphör, om ej förr, då femton år från ansökningsdagen gått till ända, men enligt kommitténs förslag kunna bestå längre nämligen intill femton år från uppbudskungörelsen, låter visserligen det gjorda antagandet framstå såsom för de sista årens vidkommande ledande till för lågt resultat, men med hänsyn till det fåtal patent, som består under hela den nu medgivna skyddstiden, kan nämnda omständighet icke hava någon avsevärd inverkan, och i motsatt riktning verka de ökade avgifterna, vilka kunna antagas hava till följd, att mindre värdefulla patent i större utsträckning än för närvarande komma att förfalla. Lämpligast torde därför vara att här räkna med den avgiftssumma, som nyss angavs, utan någon korrektion i ena eller andra riktningen. För ifrågavarande 681 patent tillkommer avgift enligt 29 §, och räknar man vidare med sådan avgift för ytterligare ett antal exempelvis 100, av de 319 (25+294) patent, för vilka nu enligt det ovanstående icke någon årsavgift erlægges, får man en summa av 262,130 kronor till motsvarighet mot den summa av 120,900 kronor, som angiver inkomsterna av 1,000 meddelade patent enligt gällande rätt. Medräknas ansökningsavgiften såväl för beviljade patent som för de däremot svarande ansökningar, som icke leda till patent, — vilka senare torde kunna grovt uppskattas till 700 på 1,000 meddelade patent — får man såsom mot varandra svarande inkomstsummor för samma antal ansökningar i runt tal 155,000 kronor enligt gällande rätt och 320,000 kronor enligt kommitténs förslag. I betraktande är härvid att taga, att ökningen inträder successivt och först efter mer än femton år når sitt fulla belopp.

*Förslaget till
ändrad lydelse
av vissa §§ i
patentförord-
ningen.*

Såsom motiv för det av mig nu anmälda ändringsförslaget har kommittén anfört:

Att de avgifter, som sökande och patenthavare enligt gällande patentförordning hava att erlägga, äro otillräckliga framgår av vad kommittén anfört till motivering av de högre avgifter, kommittén ansett böra stadgas i den nya patentlagen. Innan en på grundval av kommitténs förslag byggd ny patentlag träder i kraft, kunna flera år komma att förflyta. Vid sådant förhållande och då en förhöjning av avgifterna icke anses kunna tillämpas i fråga om vid lagens ikraftträdande redan meddelade eller sökta patent och således medför en successivt stegrad men i början endast obetydlig inkomstökning för patentmyndigheten, har kommittén till säkerställande av patentmyndighetens ekonomi ansett nödigt, att oberoende av revisionsarbetet i övrigt snarast möjligt en ändring av patentlagstiftningen vidtages till undanröjande av de missförhållanden, som avgifternas otillräcklighet innebär.

Förslaget innehåller, ej blott att ansökningsavgiften och årsavgifterna, varom stadganden finnas i gällande patentförordning, höjas utan även att genom ett tillägg till 7 § en ny avgift införes, svarande mot den till betäckande av kostnaderna för patentskrifternas tryckning avsedda avgift, som kommittén föreslagit i 29 § av förslaget till patentlag. Det vore enligt kommitténs förmenande förfelat att företaga en lagändring i här omhandlat syfte utan att därvid söka åtminstone i någon mån råda bot för det av kommittén i motiven till nyssnämnda förslag påpekade missförhållandet, att för ett stort antal patent patentmyndigheten icke utöver ansökningsavgiften uppbär något vederlag för de dryga kostnader, som äro förenade med patentskrifternas tryckning.

Avgifterna äro i föreliggande förslag satta lägre än motsvarande avgifter i förslaget till ny patentlag. Detta är motiverat dels av lämpligheten att, då tillfälle därtill gives, stegvis införa den ökning, som är erforderlig, dels av hänsyn till den mellan kommitténs sistnämnda förslag och gällande patentförordning föreliggande olikheten i fråga om den tid, för vilken årsavgifter skola erläggas. Enligt kommittéförslaget börjar det första patentåret att löpa med dagen efter uppbudskungörelsen; i gällande patentförordning räknas däremot patenttiden från den dag, ansökningen inkom. Under det att enligt kommitténs förslag någon årsavgift ej behöver erläggas för tiden intill ett år från uppbudskungörelsen, är enligt gällande patentförordning endast det första året från ansökningens inkomstdag fritt från årsavgift. Den däremot svarande förskjutningen av patentåren i fort-

sättningen är ock att taga i betraktande. Härav är i främsta rummet betingat, att årsavgifterna ej sättas lika höga som i förslaget till ny patentlag. Emellertid ter sig även ur denna synpunkt ett bestämmande av lägre belopp för den förhöjda ansökningsavgiften och den nya avgiften, varom stadgande föreslås infört i 7 §, såsom motiverat, enär eljest patenthavaren, som efter patentets meddelande har att erlägga avgift för de år — det första oräknat —, behandlingstiden omfattat, bleve redan före patentets beviljande i alltför hög grad betungad med avgifter.

Den i förslaget införda skyldigheten för sökanden att inom viss tid från kungörelsen inbetala en avgift, vid äventyr att ansökningseljest såsom återtagen avföres, har föranlett stadgandet, att beslutet om kungörelsen skall delgivas sökanden i likhet med förelägganden, vilkas fullgörande från sökandens sida är erforderligt för bevarande av hans rätt. En försummelse från patentmyndighetens sida uti ifrågavarande hänsende medför icke för sökanden befrielse från honom enligt författningen åliggande betalningsskyldighet vid där stadgat äventyr men kan för vederbörande hava till följd ansvar för tjänstefel.

Beträffande beloppet av de föreslagna avgifterna hänvisas till lagtexten.

Tredje stycket i 7 § är avfattat i anslutning till 29 § av kommitténs förslag till ny patentlag (se nedan sid. 28). Anledning har ej synts föreligga att utesluta stadgandet om stämpelavgiftens förskottsbetalning.

I avfattningen av 11 § har ändring utöver den, som avser årsavgifternas belopp, påkallats genom införandet av den nya avgiften enligt 7 §. Åt 11 § i dess ändrade del har givits en lydelse, svarande mot 49 § i kommitténs förslag till patentlag, varvid hänvisning givits till stadgandena om avgifter såväl i 4 § som i 7 §. Då sålunda stadgandet om ansökningsavgiften i nuvarande 11 §:s första stycke uteslutits, har den i 4 §, 3 mom., förekommande hänvisningen till 11 § borttagits.

Vad angår lagens tillämplighet, har kommittén ansett, att i fråga om ansökningar från densamma böra undantagas endast sådana, vilka verkligen inkommit före lagens ikraftträdande. Detta skiljer sig från patentlagförslagets övergångsbestämmelser såtillvida, att enligt dessa den gamla lagen skulle tillämpas jämväl å ansökningar, vilka utbrutits ur sådana, som nyss sagts, och med tillämpning av 17 § i nämnda förslag skulle anses hava inkommit till patentmyndigheten före lagens ikraftträdande. 1884 års patentförordning innehåller icke någon bestämmelse, svarande mot 17 § i kommitténs förslag till patentlag, men en regel av motsvarande innehåll i fråga om utbrutna ansökningar har (se betänkandet sid. 276. ff.)

i praxis tillämpats i överensstämmelse med vad som finnes angivet i patentverkets cirkulär den 10 november 1898. En övergångsbestämmelse, som även skulle omfatta sålunda utbrutna ansökningar, komme följaktligen att sakna anslutning till något stadgande i lagen. Att märka är, att det här endast är fråga om de avgifter, som skola erläggas, under det i den nya patentlagen finnas en hel del från nu gällande patentförordning avvikande stadganden, av vilka kommittén i detta sammanhang särskilt vill påpeka det om patenttidens beräkning. De fall, då en övergångsbestämmelse av antydda innehåll skulle hava någon betydelse, torde säkerligen icke bliva många; och kommittén kan icke finna någon obillighet däri, att den, som åtnjuter den honom i lag icke tillförsäkrade förmånen att för en utbruten ansökning räkna sig tillgodo den ursprungliga ansökningens inkomstdag, får för förstnämnda ansökning och på grund därav meddelat patent erlägga de avgifter, som gällde vid den tidpunkt, samma ansökning faktiskt inkom till patentmyndigheten.

Att den omständigheten, att en ansökning skall på grund av prioritet enligt 25 § patentförordningen i vissa avseenden anses inkommen vid en tidigare tidpunkt, icke har någon betydelse uti ifrågavarande hänseende framgår av bestämmelsens avfattning.

Avgivna yttranden.

Yttranden över det ifrågavarande förslaget hava avgivits av patent- och registreringsverket, kommerskollegiet, Sveriges industriförbund, svenska föreningen för industriellt rättsskydd, svenska uppfinnareföreningen och svenska patentombudsföreningen. Tekniska högskolan har inkommit med ett på dess styrelses anmodan av professorerna Gustaf Sellergren, E. Hubendick och Arvid Johansson avgivet utlåtande och styrelsen för Chalmers tekniska institut har överlämnat ett yttrande av institutets lärarråd. Svenska teknologföreningens styrelse, som uppdragit åt en kommitté bestående av överingenjören Erik Aug. Forsberg och ingenjörerna Ernst Svanqvist och C. J. Lundström att till styrelsen inkomma med yttrande över förslaget, har, sedan sådant yttrande avgivits, översänt detsamma till Kungl. Maj:t.

Jag ber nu att få återgiva det huvudsakliga i de inkomna yttrandena.

Sveriges industriförbund har förklarat sig icke finna anledning framställa några betänkligheter mot förslaget.

Svenska föreningen för industriellt rättsskydd: Föreningen fann intet vara att erinra mot förslaget, då enligt föreningens åsikt kostnaderna för patentavdelningen inom patent- och registreringsverket borde, på sätt kommittén anfört,

bestridas av samma avdelnings inkomster. Föreningen ansåg det ur nämnda synpunkt till och med kunna ifrågasättas att i någon mån höja avgifterna utöver vad kommittén föreslagit, i det att genomsnittskostnaden för en patentskrifts tryckning enligt kommitténs utredning icke täcktes av den till bestridande av sagda kostnad av kommittén i 7 § föreslagna avgiften av 25 kronor.

Chalmers tekniska instituts lärarråd: Förslaget till ändring av 4 §, 3 mom., 7 och 11 §§ avser att under tiden, intill dess att ny patentlag antages, bereda patent- och registreringsverket ökade inkomster, och skulle avgifterna för ett patent enligt förslaget uppgå till 1,775 kronor, varav 1,710 kronor skulle utgöra årsavgifter. Jämfört med nuvarande avgifter innebär detta en ökning med 137 %. Då denna ökning är mindre än den nu rådande genomsnittliga prisstegringen, finnes enligt lärarrådets förmenande ej något att erinra mot förslaget.

Professorerna Sellergren, Hubendick och Johansson: Samtliga förslagen till ändring av dessa §§ avse en ökning i avgifterna till patent- och registreringsverket, såväl i de avgifter, som erläggas vid ansökning om patent, som i de årliga patentavgifterna, sedan patentet beviljats. Att en sådan allmän höjning är nödvändig, har kommittén till fullo styrkt. Och oberoende av frågan, huruvida man delar den till grund för kommitténs förslag liggande principen, att patentmyndigheternas förvaltningsomkostnader skola bestridas uteslutande av patentsökande och patenthavare, synes oss den föreslagna höjningen så måttligt tilltagen, att någon befogad invändning mot densamma svårligen kan göras. Av samma skäl anse vi även, att dessa höjningar ej kunna i nämnvärd grad hämma uppfinnareverksamheten i vårt land, vilket givetvis vore tänkbart, om avgifterna underginge en väsentligare höjning.

Beträffande den föreslagna ändringen av § 11, vilken gäller en höjning av de nuvarande årsavgifterna, kan ju denna höjning vid första påseendet förefalla rätt avsevärd, nämligen från 725 till 1,710 kr. från och med andra till och med femtonde eller sista patentåret. Om man emellertid besinnar, att denna ökning, som är beräknad efter en hastigt stigande skala, huvudsakligen gäller just de sista åren av patenttiden samt sålunda drabbar hårdast de värdefullaste patenten, och då vidare utredning givit vid handen, att ett patents medellivslängd i vårt land är 4 år, under vilken tid avgifterna äro relativt små, inalles 175 kr., skulle alltså den totala ökningen komma att drabba blott ett fåtal patenthavare. Då härtill kommer, att de nuvarande årsavgifterna äro ej oväsentligt lägre än i något annat land, hava vi ej mot detta förslag någon anmärkning att framställa.

Svenska patentombudsforeningen anser liksom kommittén, att de avgifter, som patentsökande resp. patentinnehavare skola erlægga, böra vara så avpassade att de täcka kostnaderna för patentmyndighetens verksamhet i vad denna berör patentärenden, men att dessa avgifter icke böra höjas, utöver vad som är nödvändigt för detta behov, för att icke onödigtvis verka hämmande på uppfinnareverksamheten och därmed även på industriens utveckling.

Föreningen anser även, att kommittén förebrakt fullt giltiga skäl för att en höjning av de enligt nu gällande patentförordning utgående avgifterna är nödvändig för täckande av patent- och registreringsverkets ökade kostnader för behandling av patentärenden.

Föreningen har icke något att erinra mot att patentsökanden skola erlägga sådan avgift, som avses i 3:je stycket av 7 §, ej heller har föreningen något att erinra mot storleken av denna avgift (25 kronor). Däremot anser föreningen, att för underlättande av de kommunikationer rörande denna avgift, som komma att uppstå mellan patentmyndigheten och allmänheten, i lagen en bestämd för ändamålet lämplig, kortfattad benämning å denna avgift bör införas, exempelvis »utfärdningsavgift», ty eljest nödgas allmänheten att vid erläggande av denna avgift eller eljest vid skriftväxling med patentmyndigheten angående denna avgift använda exempelvis följande omständliga benämning: »Avgift, som avses i tredje stycket, 7 § patentförordningen, såsom detta lagrum lyder enligt lagen av den — — 1920», vilket uppenbarligen är ägnat att försvåra arbetet både för allmänheten och för patentmyndigheten och lätt kan giva upphov till fel och misstag.

Enligt den av kommittén föreslagna nya lydelsen av § 11 användes även en sådan kortfattad benämning »årsavgift» för de avgifter, som årligen skola erläggas för upprätthållande av patent, vilken benämning redan förut allmänt använts, ehuru den icke finnes såsom sådan upptagen uti § 11 av nu gällande patentförordning.

Föreningen tillåter sig även i underdånighet framhålla, att i andra länder, där sådan avgift ifrågakommer, en kortfattad benämning å densamma är fastställd, exempelvis i Amerikas Förenta Stater: »Final fee»; i England: »Sealing fee» och i Danmark »Udstedelsegebyr».

Av kommitténs förslag till ny lag om patent framgår, att kommittén beräknat, att den nya patentlagen skulle komma att träda i kraft den 1 januari 1922. De i § 11 i det nu föreliggande ändringsförslaget föreslagna årsavgifterna skulle komma att tillämpas endast å patent, som beviljas i anledning av patentansökningar, som inkomma till patentmyndigheten under tiden från och med den 1 juli 1920 till och med den 31 december 1921 eller med andra ord under en tidrymd av 1½ år. Om årsavgifterna för dessa patent bestämmas till högre belopp än enligt nu gällande patentförordning men till lägre belopp än enligt den lag, som beräknas träda i kraft den 1 januari 1922, så kommer den olägenheten att inträda, att under en lång följd av år framåt här i landet tre grupper patent med olika årsavgifter komma att vara gällande, nämligen en grupp enligt nu gällande patentförordning, en grupp enligt den av kommittén föreslagna lagen om ändrad lydelse av denna patentförordning och en grupp patent, beviljade enligt den nya patentlagen, som beräknas träda i kraft den 1 januari 1922.

Föreningen har icke velat underlåta att påpeka detta förhållande, vilket torde komma att för allmänheten medföra förväxlingar och missförstånd.

Svenska uppfinnareföreningen: Föreningen har enligt beslut, fattat vid allmänt sammanträde den 23 sislidne oktober i ärendet verkställt skriftlig omröstning bland samtliga sina medlemmar till besvarande av två för ärendets avgörande enligt föreningens uppfattning synnerligt viktiga principfrågor, vilkas lydelse tillika med omröstningsresultaten följer här nedan:

»Fråga 1: Ansluter ni eder till den som grund för patentlagstiftningskommitténs förslag till provisorisk höjning av patentavgifterna liggande principen,

att patentmyndigheternas förvaltningsomkostnader skola bestridas ensamt av patentsökande och patenthavare?»

Härå hava 72 procent av de röstande svarat nej och 28 procent svarat ja.

»Fråga 2: Anser ni, att de av patentlagstiftningskommittén föreslagna provisoriska höjningarna av patentavgifterna skulle komma att avsevärt hämma uppfinnareintresset i vårt land?»

Härå hava 59 procent av de röstande svarat ja och 41 procent svarat nej.

Dessa resultat av omröstningen giva vid handen, att föreningen anser det ifrågavarande lagförslaget icke böra bifallas.

I samband härmed tillåter sig föreningen erinra om det uttalande i hit-hörande angelägenhet, varom beslut fattades av Congrès international des associations d'inventeurs et d'artistes industriels den 2—6 september 1919 i Bruxelles, nämligen mot den i vissa länder framträdande tendensen att höja de nuvarande taxorna för patent, varav tydligt framgår, att man anser uppfinnareverksamheten vara av den betydelse för det allmänna, att detta även bör deltaga i bestridandet av patentkostnaderna.

Svenska teknologföreningens kommitté förklarar sig icke hava något att erinra mot ändringsförslaget, så vitt angår patentförordningens 4 och 7 §§ och anför, efter att hava redogjort för ändringsförslaget beträffande 11 § i samma förordning, följande:

För bedömande av frågan, huruvida en dylik förhöjning är av förhållandena påkallad, och om det i sådant fall är lämpligt verkställa densamma omedelbart, anse vi åtskilliga omständigheter böra tagas i betraktande. Först bör bemärkas, att patentverkets verksamhet under den hittills gångna tiden givit ett betydande årligt överskott, så att stora fonder kunnat samlas. Även under de senaste åren, då utgifterna på grund av kristiden högst avsevärt ökats, har verksamheten för verket i dess helhet visat överskott, även om patentavdelningen i och för sig ej har varit självbärande.

Då enligt inom verket bruklig praxis en uppdelning av ekonomien på de särskilda avdelningarna för närvarande ej äger rum, utan hela verket anses som en enhet och något särskilt skäl att just vid nuvarande tidpunkt frångå nämnda praxis väl ej föreligger, anse vi, att något omedelbart trängande behov av ökade årsavgifter ej föreligger. Vi styrkas så mycket mera i denna uppfattning, som patentverket ju genom de föreslagna förändringarna i par. 4, mom. 3, och par. 7 kommer att tillföras icke obetydligt ökad inkomst.

Å andra sidan torde kunna förutses, att registreringsavdelningens inkomster komma att minskas, under det att utgifterna, även om en ökning av penningvärdet äger rum, komma att stiga på grund av nödvändiga utvidgningar, pensioner m. m. Under sådana omständigheter kan kravet på ökade årsavgifter ej undanskjutas allt för många år, utan blir det otvivelaktigt nödvändigt inslä på denna väg.

Det bör därvid emellertid märkas, att den nu ifrågavarande förändringen av 1884 års patentlag är avsedd att vara endast ett provisorium, som år 1922 skulle ersättas med en definitiv lag, beträffande vilken förslag föreligger utarbetat. I denna lag förutsattes, förutom än ytterligare höjda årsavgifter, den förändring, att patentets giltighetstid räknas från utläggningsdagen i stället för

inlämningsdagen. Om detta definitiva lagförslag blir i huvudsakligen oförändrad form antaget, skulle man alltså för avsevärd framtid ha tre slags patent, nämligen dels de gamla, löpande efter nuvarande lag, dels de under den provisoriska lagen beviljade, och dels slutligen de, som erhållits efter den definitiva lagens ikraftträdande. Denna tredelning skulle säkerligen vålla betydande förvirring och stora svårigheter för patentinnehavarna. Detta förhållande styrker oss ytterligare i den ovan framförda uppfattningen, att höjningen av patentavgifterna bör anstå till dess den definitiva lagen träder i kraft.

Att verkets ekonomi ej kan äventyras av ett sådant uppskov synes framgå av följande utredning:

Enligt i statskontoret inhämtade uppgifter hava verkets inkomster under åren 1916, 1917 och 1918 uppgått till kr. 3,205,280: 49 och dess utgifter till kr. 3,335,197: 30. Av dessa utgifter hava dock använts enligt erhållen uppgift c:a 1,280,000: — kr. till verkets nybyggnad. Från drages detta belopp från utgifterna, visar verkets drift ett överskott på c:a 1,150,000: — kr. för dessa tre år eller c:a 380,000: — kr. per år. Vid 1918 års slut hade verket dessutom en reservation av 1,682,474: 29 kr. Den av oss förordade höjningen enligt par. 4, mom. 3, bör inbringa verket genast minst 50,000 kr. per år och ökningen enligt par. 7 minst. 75,000: — kr. årligen, vilken sistnämnda inkomst dock icke kommer verket till godo, förrän då patenten beviljats, eller ett eller annat år i efterskott.

Med hänsyn till det ovan anförda anse vi lämpligast, att de nuvarande årsavgifterna bibehållas oförändrade till dess en ny definitiv patentlag kan träda i kraft. Under tiden böra noggranna undersökningar göras, till vilka belopp årsavgifterna skola fastställas för att motsvara de förhållanden, som i framtiden kunna antagas bliva rådande, så att verkets kostnader täckas, utan att uppfinnarna onödigtvis betungas.

Den ökning i avgifterna, som därvid kan finnas befogad, bör ej genomföras annat än i samband med den nya lagen.

Kommerskollegiet: Kollegiet har berett tillfälle för fullmäktige i järnkontoret och rikets samtliga handelskamrar ävensom ett antal tekniska samman slutningar att yttra sig i ärendet.

Svar hava, i vad angår den ifrågasatta ändringen av vissa bestämmelser i 1884 års patentförordning, ingått från fullmäktige i järnkontoret, samtliga handelskamrar utom den i Gävle samt från tekniska föreningarna i Eskilstuna och Jönköping; från styrelserna för tekniska föreningarna i Västerås, Hälsingborg och Gävle; från skånska ingenjörsklubben, Norrköpings polytekniska förening och Örebro ingenjörsklubbs styrelse ävensom från tekniska samfundets i Göteborg nämnd.

I de inkomna yttrandena hava de föreslagna höjningarna av patentavgifterna, som innefattas i de ifrågasatta ändringarna av 1884 års patentförordning, i allmänhet lämnats utan erinran. *Fullmäktige i järnkontoret* hava dock framhållit nödvändigheten av att beakta, att patentavgifterna icke verka hämmande på patentväsendets utveckling och hava ifrågasatt, om icke omständigheterna kunde föranleda till ett godtagande i viss mån av det förhållandet, att bolagsavgifterna

få bidraga till kostnaderna för patentärendena. Emellertid vore det otvivelaktigt, att en höjning av de nuvarande patentavgifterna är behövlig, varför fullmäktige icke vågat framställa någon erinran mot de i det provisoriska förslaget upptagna avgifterna.

I vissa yttranden hava direkta betänkligheter yppats mot förslaget om årsavgifternas höjning. *Örebro ingenjörsklubbs* styrelse anser en mindre ökning av årsavgifterna berättigad, men tillstyrker icke en sådan höjning, som avser att taga hänsyn till det stora, av kriget förorsakade fallet i penningvärdet. En dylik ökning i avgifterna vore alltför betungande och skulle säkerligen komma att utestänga en hel del mindre bemedlade patentsökande. Huruvida de högre årsavgifterna skulle verka så avskräckande, att en minskning skulle uppstå i patentverkets inkomster, kunde klubbens styrelse icke bedöma. Den framhåller, att det enskilda personliga initiativet snarare bör uppmuntras än förhindras genom hög beskattning.

Styrelsen för *tekniska föreningen i Västerås* har överlämnat ett yttrande av ingenjören Birger Nordfeldt, vari styrelsen instämt. Häri påpekas, att enligt det föreliggande förslaget om årsavgifternas höjning en mera väsentlig inkomstökning för patentverket skulle inträda först om tio till femton år. Då här oneligen vore fråga om ett provisorium, närmast betingat av nuvarande låga penningvärde, syntes höjningen av avgifterna knappast böra ske i sådan form, att verkan först inträder vid en tidpunkt, då ingen för närvarande kan förutsäga prisnivån, helst som denna form vore sådan, att den har tendens att fastslå en princip och därigenom föregripa den slutliga utredningen om den nya patentlagen. Då statsmyndigheterna i praktiskt taget alla andra fall — till och med när uttryckligt kontrakt mellan staten och den enskilda förefinnes t. ex. i fråga om telefonavgifter — ansett sig utan vidare kunna tillämpa en provisorisk höjning av redan fastställda avgifter, förefölle detta vara den naturliga utvägen även beträffande årsavgifterna för patent. Storleken av avgiftshöjningen kunde då även väljas så, att de äldre och mera bärkraftiga patenten belastades mera än de nyligen beviljade, för vilka med hänsyn till de väsentligt höjda avgifterna för själva beviljandet en höjning av årsavgifterna skulle kännas mera betungande. Den absoluta höjningen av avgifterna torde då även kunna göras mindre än enligt kommittéförslaget. — I yttrandet föreslås i enlighet härmed, att i stället för den av kommittén föreslagna höjningen av årsavgifterna ett rent provisoriskt tillägg göres å alla årsavgifter för de vid lagens ikraftträdande gällande eller senare beviljade patent.

Även styrelsen för *tekniska föreningen i Gävle* har ställt sig tveksam gentemot den föreslagna kraftiga höjningen av årsavgifterna.

Med överlämnande av de inkomna yttrandena har kollegiet för egen del anført följande.

Med hänsyn särskilt till de förändringar i penningvärdet, som ägt rum, sedan de nu gällande patentavgifterna blevo till storlek bestämda, finner kollegiet, i likhet med kommittén, det vara påkallat, att åtgärder omedelbart vidtagas för en höjning av dessa avgifter utan avvaktan på en eventuell ny patentlagstiftning.

I likhet med samtliga de sammanslutningar, som yttrat sig i ämnet, har kollegiet ingen erinran att göra mot kommitténs förslag till ökning av ansökningsavgiften och till införande redan nu av en ny särskild avgift, svarande mot kostnaderna för patentskriftens tryckning.

Beträffande förslaget om provisorisk förhöjning av årsavgifterna har kollegiet icke kunnat undgå att tillerkänna de häremot riktade anmärkningarna ett visst berättigande. Olikheten mellan det nu gällande systemet och det föreslagna provisoriska, som i princip överensstämmer med kommitténs förslag till definitiva bestämmelser, ligger i den föreslagna starka stegringen av årsavgifterna särskilt under de senare patentåren. Givetvis tala starka skäl för att, då ett provisorium anses böra tillgripas, detta anordnas så att det å ena sidan icke i princip alltför mycket avviker från det gällande systemet och å andra sidan erbjuder möjligheter att bereda en mjuk övergång till ett eventuellt nytt system. I dessa avseenden är kommitténs förslag dock icke att anse som fullt tillfredsställande. Särskilt finner kollegiet den på en gång tillämnade starka stegringen av årsavgifterna alltför högt tilltagen. Vidare saknas i förslaget bestämmelser om skyldighet för patenthavare, vilka skulle falla under de provisoriska föreskrifterna, att underkasta sig eventuella senare ändringar i årsavgifterna. Först med en sådan bestämmelse skapas enligt kollegiets uppfattning möjligheter att utan allt för stora olägenheter bereda en mjuk övergång till ett definitivt nytt system. Vidtagas emellertid ändringar i dessa hänseenden, är kollegiet för sin del berett att tillstyrka kommitténs förslag, ehuru väl kollegiet därmed givetvis icke fattat slutlig ståndpunkt vare sig i princip eller eljest till kommitténs förslag till definitiva bestämmelser om årsavgifternas storlek.

Beträffande det från tekniska föreningen i Västerås framförda förslaget, enligt vilket en tilläggsavgift skulle läggas även på äldre eller före de nya bestämmelsernas ikraftträdande sökta patent, skulle en sådan anordning visserligen ur vissa synpunkter medföra fördelar. Kollegiet kan dock icke för sin del förorda detta förslag, då kollegiet i likhet med kommittén anser redan grundlagda patenträttsförhållanden böra i alla avseenden respekteras. Därför utan tvivel på detta område införas ett osäkerhetstillstånd av helt säkert menlig beskaffenhet.

Av anförda skäl får kollegiet för sin del tillstyrka kommitténs förslag till provisoriska bestämmelser om patentavgifter, beträffande årsavgifterna dock med de ändringar och tillägg, kollegiet ovan angivit.

Patent- och registreringsverket. Vid avgivande i underdånigt utlåtande den 28 augusti 1918 av underdånigt förslag till utgiftsstat för ämbetsverket uttalade patent- och registreringsverket, bland annat, att med hänsyn särskilt till penningvärdets fall en icke oväsentlig höjning av patentavgifterna torde vara fullt befogad, samt att det icke torde vara uteslutet att, därest omständigheterna ansåges sådant påkalla, frågan om dylik höjning gjordes till föremål för slutligt avgörande utan avvaktan av antagande i dess helhet av det förslag till ny patentlag, som patentlagstiftningskommittén då väntades att påföljande år avgiva.

Numera äro de avgifter, som sökande och patenthavare enligt gällande patentförordning hava att erlägga, otillräckliga för bestridande av de utgifter,

som föranledas av patentärendenas handläggning. Då någon ändring i den hittills tillämpade principen, att kostnaderna för patentmyndighetens verksamhet skola bestridas av den sökande allmänheten medelst avgifter, som denna har att erlagga för anlåtande av nämnda myndighet, icke lärers ifrågasättas, är en ökning av avgifterna av högsta behov påkallad, och finner patent- och registreringsverket i likhet med kommittén nödigt, att till säkerställande av patentmyndighetens ekonomi oberoende av revisionsarbetet i övrigt av patentlagstiftningen en ändring därutinnan snarast möjligt vidtages till undanröjande av de missförhållanden, som avgifternas otillräcklighet innebär.

För närvarande uppföres i riksstaten ett reservationsanslag till upprätthållande av patent- och registreringsverkets verksamhet att utgå av samtliga till ämbetsverket inflytande avgifter, vilket upptages med det belopp, vartill utgifterna för året kunna beräknas. Av eventuellt överskott bildas reservationer att användas utslutande för det ändamål, anslaget avser. Uppstår något år underskott, få reservationernas tagas i anspråk. De medel, som funnits reserverade, ävensom nettobehållningen av ämbetsverkets fasta egendom komma att till större delen tagas i anspråk för uppförande och inredning av den nya byggnad till ämbetslokal åt ämbetsverket, som är under uppförande i kvarteret Doktorn vid Vallhallavägen.

Då patentavgifterna fastställdes enligt gällande patentförordning, var avsikten att avpassa dem så, att de svarade mot de utgifter, som fordrades för att bestrida kostnaderna för patentmyndighetens verksamhet. Denna synpunkt bör fortfarande vara avgörande vid bestämmande av ändrade avgifter. Vid fortsatt tillämpning av det för närvarande använda systemet att huvudparten av patentmyndighetens inkomster uttages medelst årliga avgifter efter en stigande skala för varje meddelat patent, låter det sig givetvis ej göra att med ens uttaga bristen i fråga om kostnaderna för patentmyndighetens verksamhet, enär verkan av förhöjda årsavgifter först småningom gör sig gällande.

Så vitt möjligt måste dock enligt patent- och registreringsverkets förmenande ordnas så, att en snabb förhöjning av patentavgifterna åstadkommes i den mån att tillskott av inkomster erfordras för att under de närmaste åren framåt bestrida kostnaderna för ämbetsverkets förvaltning i dess helhet.

Patent- och registreringsverket har sökt uppgöra en approximativ utgifts- och inkomstberäkning för patentmyndigheten för närmaste år, däri inbegripet avdelningen för handläggning av varumärkes- och mönsterärenden, men ej avdelningen för bolagsregistreringen och därvid kommit till följande resultat:

Utgifter:

Avlöningar, arvoden och vikariatsersättningar med nu utgående dyrtidstillägg och tillfällig löneförbättring	Kr. 883,000: —
Till renskrivning (1,800 kr.), skrivmaterialier (7,800 kr.), postavgifter (1,700 kr.), bränsle ($\frac{3}{4}$ av hela kostnaden, 31,500 kr.) lyse ($\frac{3}{4}$ av hela kostnaden, 5,000 kr.) renhållning och	
Transport	> 883,000; —

	Transport	Kr.	883,000: —
	städning ($\frac{3}{4}$ av hela kostnaden, 15,000 kr.), inventariers anskaffande och underhåll, däri inbegripet telefonavgifter ($\frac{3}{4}$ av hela kostnaden, 10,000 kr.) onera och underhåll av fastigheten ($\frac{3}{4}$ av hela kostnaden, 15,000 kr.)		87,800: —
Till	böcker och bindningskostnader (12,000 kr.), kungörelser i post- och inrikes tidningar (5,000 kr.), industritidningen Norden, anslag och kungörelser (30,000 kr.), tryckning av patentbeskrivningar, 2,000 à 53 kr. (106,000 kr.), av patentregistret (2,000 kr.), av registreringstidningen för varumärken (11,000 kr.)	»	166,000: —
Till	bidrag till patentunionens internationella byrå i Bern	»	1,600: —
	Pensioner åt avskedade tjänstemän jämte dyrtidstillägg	»	2,800: —
		Summa	Kr. 1,141,200: —

I ovanstående utgiftsberäkning hava upptagits hela generaldirektörens avlöning, hela kostnaden för kassakontoret, registratorskontoret, statistiska avdelningen, värmeledningsskötare, telefonist m. fl. utgifter, vilka delvis böra bestri- das med avgifter för registrering rörande bolag, men, därest bolagsavdelningen ej tillhörde patent- och registreringsverket, utan nämnvärd minskning skulle drabba patentavdelningen.

Inkomster:

Enligt nu utgående patentavgifter sådana de kunna beräknas med ledning av resultatet under tio månader innevarande år:

Ansökningsavgifter för patent	Kr.	117,700: —
Årsavgifter för patent	»	363,400: —
Avgifter för registrering av varumärken	»	68,400: —
» » förnyelse av varumärken	»	6,600: —
Expeditionslösen	»	8,500: —
Avgifter för registrering av mönster	»	400: —
» » försålda publikationer	»	4,000: —
	Summa	Kr. 569,000: —

Föregående år har kunnat beräknas en årlig ökning av årsavgifterna för patent. De senare årens låga antal meddelade patent torde göra en fortsatt ökning under de närmaste åren föga sannolik.

Nu utgående avgifter för bestridande av kostnaderna för varumärkes- och mönsterregistreringen torde för ändamålet vara ungefärligen tillräckliga. Den årliga inkomstökning, som sålunda genom förhöjda patentavgifter komme att erfordras för att inkomsterna skola täcka de utgifter, som föranledas av patent- ärendenas behandling, skulle sålunda uppgå till i runt tal 572,000 kronor. Med samma höga antal betalda patentansökningar, nämligen 5,885, som beräknats inkomma under år 1919, och 1,500 kungjorda patentansökningar, å vilka lagen om ändrad lydelse av 7 § av gällande patentförordning skulle tillämpas — för

ett stort antal kungjorda patentansökningar kommer fortfarande nuvarande patentförordning att gälla — bleve inkomstökningen för avgifterna enligt 4 § mom. 3 och 7 § av kommitténs förslag 96,350 kronor, och i ökade årsavgifter skulle erfordras 475,650 kronor. Enligt kommitténs förslag till ny lag om patent, skulle inkomstökningen med ovan beräknade antal patentansökningar och kungjorda ansökningar bliva 148,275 kronor och i ökade årsavgifter erfordras 423,725 kronor.

Vid en sådan av kommittén å sid. 348 i betänkandet (sid. 10 här ovan) angiven fördelning av ämbetsverkets utgifter mellan patentavdelningen och bolagsavdelningen enligt de grunder, som förut varit gällande och som för år 1918 visar ett underskott i patentavdelningens inkomster av 154,690 kronor, torde underskottet för patentavdelningen för år 1919 kunna beräknas till omkring 350,000 kronor.

Under år 1919 har medgivits förhöjt dyrtidstillägg med omkring 130,000 kronor, tillfällig löneförbättring med omkring 66,000 kronor. Därtill komma ökade tryckningskostnader med omkring 25,000 kronor samt ökade arvoden med omkring 36,000 kronor. Arvodesökningen har huvudsakligen föranletts av nödvändigheten att till följd av det stora tilloppet patentansökningar och balansen av oavgjorda sådana ansökningar anställa flera extra tjänstemän med ingenjörsutbildning.

Även verkets samtliga inkomster torde för år 1919 komma att visa ett underskott, så vitt nu kan beräknas av omkring 90,000 kronor. Detta är förutom av de ökade utgifterna under året till stor del beroende på en betydande nedgång under året av avgifter för registrering rörande bolag. Dessa avgifter uppgingo år 1918 till 836,672 kronor och kunna innevarande år beräknas till omkring 515,000 kronor.

Med den rådande depressionen inom affärsvärden torde snarare fortsatt nedgång än uppgång av dessa avgifter vara att förvänta. Då underskottet i inkomster å patentavdelningen, såsom ovan nämnts, för närmaste tiden framåt med nu utgående patentavgifter beräknats till omkring 572,000 kronor och år 1919 till 350,000 kronor, skulle underskottet för kommande år ökas med 222,000 kronor, vadan, då år 1919 ett underskott av 90,000 kronor å ämbetsverkets verksamhet i dess helhet antages komma att uppstå, utgifterna för hela ämbetsverkets förvaltning skulle komma att överstiga inkomsterna med 312,000 kronor.

Till säkerställande av verkets ekonomi för den närmaste tiden framåt måste enligt patent- och registreringsverkets förmenande nödvändigtvis ett så stort belopp uttagas genom ökade ansökningsavgifter och avgifter under uppbudstiden till betäckande av kostnaderna för tryckning av patentbeskrivningarna, vilka avgifter komma att inflyta inom en jämförelsevis kort tid efter lagändringens ikraftträdande, att inkomsterna av ämbetsverkets verksamhet i dess helhet åtminstone närmelsevis täcka ämbetsverkets utgifter. Härför erfordras, att dessa avgifter sättas högre än kommittén i sitt förslag till ny patentlag gjort.

För detta måls vinnande synes ansökningsavgiften ej böra sättas lägre än till femtio kronor och den andra ifrågavarande avgiften till samma belopp.

Den årliga inkomstökning, som därigenom skulle erhållas, borde uppgå till omkring 250,000 kronor, vartill skulle komma en något ökad inkomst av årsavgifter.

De ändrade ekonomiska förhållanden, som för ämbetsverket inträtt under år 1919, kunna givetvis icke haft någon avgörande betydelse för kommitténs redan i juni dagtecknade förslag. Att en betydande utgiftsökning inträtt under år 1919 har förut påvisats. En ansökningsavgift av femtio kronor kan icke anses oskäligen. Med nuvarande penningvärde torde avgiften ej ens motsvara den ansökningsavgift av tjugugu kronor, som bestämdes genom förordningen den 14 april 1893.

I motiven till 29 § av den nya patentlagen rörande den avgift, som motsvaras av den nya avgiften i 7 § av förslaget till lagen om ändrad lydelse av vissa paragrafer i gällande patentförordning, angiver kommittén, att avgiften är avsedd att betäcka kostnaden för tryckning av patentskriften. Enligt det avtal rörande tryckning av ämbetsverkets publikationer för år 1919, som träffats mellan patent- och registreringsverket och aktiebolaget P. A. Norstedt & Söner, belöper sig medelkostnaden för tryckningen av patentbeskrivningarna till något över 50 kronor för varje patentskrift. Å de räkningar för året, ämbetsverket hittills betalt, har medelkostnaden varit resp. 55 kronor och 52 kronor. Då någon nedgång i tryckningskostnaden för den närmaste tiden icke lär kunna ställas i utsikt utan snarare en höjning är att förvänta, synes det vara fullt fog för att den ifrågasvarande avgiften redan nu fastställs till femtio kronor.

För att denna avgiftsökning, om det i 29 § till ny patentlag föreslagna beloppet tages till utgångspunkt, ej skall bli kännbar för de patentsökande, och av här nedan i övrigt angivna skäl, får patent- och registreringsverket emellertid ifrågasätta, att stämpelavgiften, tio kronor, å patentbrev avskaffas. Kommittén har föreslagit att under uppbudstiden till patentmyndigheten skall inbetalas den ovannämnda avgiften ävensom till stämpel å patentbrevet 10 kronor, vid äventyr att ansökningseljest såsom återtagen avföres. Dessa båda avgifter äro till sin natur olika och synas ej böra sammanföras såsom kommittén föreslagit. Den förra uttages för att därmed bestrida vissa kostnader för patentinstitutionen, den senare är en skatt, som staten uttager av den patentsökande. Rörande den förra avgiften äro bestämmelserna i kungl. kungörelsen den 12 augusti 1915 med föreskrifter i anledning av överflyttning på riksbanken av patent- och registreringsverkets kassarörelse tillämpliga. Enligt nämnda författning skola medel, som till patent- och registreringsverket inbetalas, handhavas av ämbetsverkets kassör och insättas å statsverkets giroräkning i riksbanken. Stämpelmedlen däremot ingå ej till ämbetsverket. Det åligger enligt ämbetsverkets instruktion verkets registrator att rekvirera erforderligt stämpelförråd och redovisa stämpelförsäljningsmedel. Kungl. förordningen angående stämpelavgiften innehåller föreskrifter om vad försäljningsmannen har att iakttaga i fråga om uppbörd och redovisning av stämpelavgift. Hittills har försäljningsmannen endast innehaft stämpelmedel för försålda stämplat. Kommitténs förslag skulle innebära en ändring häri, då stämpelavgift komme att inflyta för ett antal patentbrev till ej utfärdade patent, vilket för redovisningen av stämpelavgiften synes vara mindre lämpligt. Kommittén har motiverat sitt förslag därmed att för närvarande patentbrev, som utfärdas för utländska patenthavare, i icke ringa omfattning lämnas outlösta, och att svårigheter då äro förenade med indrivande av stämpelav-

giften. Så är ock fallet. Detta missförhållande, att staten går miste om avgiften för outlösta patentbrev, skulle emellertid helt avhjälpas, om i stället för stämpeln å patentbrevet avgiften för tryckningen av patentbeskrivningen höjes med densamma motsvarande belopp, vilket, såsom ovan nämnts, med nuvarande tryckningskostnader är fullt befogat.

Enligt äldre patentförordningar funnos inga särskilda patentavgifter, men erlades stämpelavgift för patentbrev. Vid tiden närmast före nu gällande patentförordnings ikraftträdande var denna 7 kronor för varje år av den beviljade skyddstiden. Då i gällande patentförordning inflöto bestämmelser om en ansökningsavgift och årsavgifter för patents upprätthållande och en fix patenttid av femton år för alla patent, nedsattes stämpelavgiften, som eljest skulle uppgått till 105 kronor, till 25 kronor. — I anledning av väckta motioner vid 1891 års riksdag om denna stämpelavgifts borttagande nedsattes stämpelavgiften till 10 kronor. Av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen den 10 februari 1893 angående ändrad lydelse av 4 och 11 §§ av förordningen angående patent framgår, att svenska uppfinnareföreningen yrkat att för minskande av de avgifter, som vore förenade med erhållande av patent, först och främst stämpelavgiften å patentbrev helt och hållet borde borttagas. Uti en år 1889 avgiven berättelse om patentbyråns verksamhet åren 1885—1888 uttalade dåvarande t. f. byråchefen i patentbyrån, bland annat, önskvärdheten av upphävandet av stämpelavgiften å patentbrevet.

I underdånigt utlåtande den 9 september 1891 i fråga om vidtagande av åtgärder för minskande av de kostnader en patentsökande hade att vidkännas för erhållandet av patent erinrade patentbyrån därom, att, då riksdagen år 1891 med anledning av väckt motion om upphävande av stämpelavgiften å patentbrev endast beslutat att nedsätta avgiften från 25 till 10 kronor, något förslag om ytterligare nedsättning av nämnda avgift icke syntes för det dåvarande kunna med hopp om framgång göras, och föreslog patentbyrån att, då riksdagen icke velat medgiva upphävandet av stämpelavgiften å patentbrev, den första patentavgiften måtte nedsättas icke, såsom svenska uppfinnareföreningen ifrågasatt, till trettio utan till tjugu kronor, till vilket belopp avgiften ock fastställdes.

Då nu de patentsökande måste vidkännas betydligt ökade patentavgifter för att bestrida kostnaderna för patentmyndighetens verksamhet, synes borttagande av stämpelavgiften å patentbrev böra tagas under förnyat övervägande.

Registratorns årliga stämpelförsäljning uppgår ej till 20,000 kronor, och då är däri medräknade stämplat på bevis och avskrifter, som av honom utfärdas.

För skyddets åtnjutande är patentbrevet icke av någon betydelse. Det må erinras därom, att bevis, som enligt gällande mönster- och bolagslagstiftning skola utfärdas, äro fria från stämpel. Enligt uppgift, som erhållits från härvarande patentombud, förekommer stämpelbeläggning av patentbrev förutom i Sverige endast i Finland med 40 finska mark och i Spanien med 75 pesetas.

I 7 § synas under alla förhållanden orden »ävensom till stämpel å patentbrev tio kronor» böra utgå, men därjämte åtgärder vidtagas för upphävande av stämpelavgiften å patentbrev.

Kommitténs förslag till förändrade bestämmelser angående årsavgifter innehålles i 11 § och svarar mot 49 § i förslaget till ny patentlag.

Under förutsättning att en årlig merinkomst av omkring 250,000 kronor inflyter på grund av avgifterna enligt 4 och 7 §§, skulle enligt den av patent- och registreringsverket angivna beräkningsgrunden en årlig merinkomst av 322,000 kronor i årsavgifter erfordras för att betäcka kostnaderna för patentmyndighetens verksamhet.

En beräkning av den inkomstökning, som förhöjda årsavgifter skulle medföra för patentmyndigheten, låter sig icke med någon tillförlitlighet göra. Den är beroende av bland annat så obestämbara faktorer som antalet meddelade patent och deras livslängd.

Av intresse har syns vara att undersöka, huru avgiftsförhöjningen skulle verkat om den varit gällande för samtliga patent, för vilka årsavgifter under ett år inbetalts.

Nedanstående tabell anger beloppet av inbetalta årsavgifter under år 1918 utan förhöjning på grund av försenad inbetalning, samt huru motsvarande inbetalningar skulle ställt sig, om de av kommittén föreslagna avgifterna varit gällande för samtliga dessa patent.

Års- av- gift	Antal patent	Nu- van- dande taxa å	Kronor 1918	Kronor 1918	Avgift enligt § 49 i förslag till ny pa- tentlag	Avgift enligt förslag till ändrad lydelse av § 11 i gällande patentförordning		
2	1.145	25	28.625	55.900	å 40: —	89.440: —	å 30: —	67.080: —
3	1.091		27.275					
	2.236							
4	1.023	25	25.575	51.175	å 60: —	122.820: —	å 50: —	102.350: —
5	1.024		25.600					
	2.047							
6	979	50	48.950	89.200	å 100: —	178.400: —	å 75: —	133.800: —
7	805		40.250					
	1.784							
8	677	50	33.850	58.700	å 150: —	176.100: —	å 100: —	117.400: —
9	497		24.850					
	1.174							
10	423	50	21.150	44.925	å 200: —	148.000: —	å 150: —	111.000: —
11	317		23.775					
	740							
12	295	75	22.125	37.275	å 250: —	124.250: —	å 200: —	99.400: —
13	202		15.150					
	497							
14	153	75	11.475	18.600	å 300: —	74.400: —	å 250: —	62.000: —
15	95		7.125					
	248							
				355.775		913.410: —		693.030: —

Det inbetalta beloppet år 1918 var 363,075 kronor. Skillnaden 7,300 kronor utgöres av förhöjda avgifter på grund av försenad inbetalning. Med avgifter enligt den ändrade 11 § skulle vid slutet av femtonårsperioden hava nåtts en merinkomst av 337,255 kronor eller ungefärligen, vad som nu erfordras. Det måste emellertid räknas med, att vid de högre avgifterna avfallet av patent, för vilka årsavgifter betalas, bliver större under de senare patentåren till följd av de då kraftigt stegrade avgifterna och framför allt därmed, att det dröjer en lång tid framåt, innan de högre avgifterna gälla för alla patent. Årsavgifterna skola betalas enligt nu gällande förordning ej endast för de vid lagändringen i kraftträdande beviljade patenten utan även för de patent, som beviljas på grund av då ineliggande oavgjorda ansökningar. De oavgjorda patentansökningarnas antal var den 1 november 1919 11,353.

Visserligen kan det antagas, att antalet patent, för vilka årsavgifter inbetalas, kommer att stiga, men behovet av ökade inkomster kommer antagligen även att växa för tillgodoseende av kommande ytterligare ökade utgifter, såsom för pensionering av f. d. befattningshavare samt för avsättning av medel till möjliggörande av framtida utvidgningar. — Så vitt patent- och registreringsverket kan bedöma, torde de lägre årsavgifterna bliva otillräckliga, även om ansökningsavgiften och avgiften enligt 7 § fastställas såsom patent- och registreringsverket föreslagit. Patent- och registreringsverket anser därför, att de högre årsavgifterna, sådana de föreslagits i 49 § av den nya patentlagen, omedelbart böra bliva gällande och 11 § ändras i enlighet därmed.

Patent- och registreringsverket har ej förbisett, att, om samma avgifter skola förbliva gällande efter en ny patentlags ikraftträdande, de patentansökningar, som inkomma under tiden mellan den 1 juli 1920, från vilken dag lagändringen skulle tillämpas, kunna komma i en ogynnsammare ställning, om den i den nya lagens § 48 föreslagna förändrade patenttiden kommer till stånd, nämligen från och med dagen, då ansökningen kungöres, i stället för att, såsom nu räknas, från den dag, då ansökningen inkom. Frågan om patenttiden berör ej endast tiden för inbetalning av årsavgifter utan även andra patenträttsliga spörsmål och måste behandlas i sammanhang med granskningen av lagförslaget i dess helhet. Patent- och registreringsverket har därför ej ansett sig i detta sammanhang kunna eller böra taga ställning till denna fråga.

Kommittén har i 11 § oförändrat bibehållit stadgandet: »Fullgöres ej sedermera inbetalning av den förhöjda avgiften inom nittio dagar efter patentårets början, vare etc.». I 50 § av förslaget till ny patentlag kan den förhöjda avgiften erläggas inom tre månader efter den för inbetalningen eljest föreskrivna tiden. Ej sällan förekommer, att patenthavare misstaga sig om respittiden för avgiftens erläggande och räkna med tre månader, varigenom de bliva förlustiga sina patent. Orden »nittio dagar» synas därför böra utbytas mot »tre månader». Huru tiden skall beräknas framgår av lagen den 28 maj 1897 om beräkning i vissa fall av tid, som avses i förordningen angående patent och i lagen om skydd för varumärken.

Vad angår lagens tillämplighet, har kommittén i motiven till lagändringsförslaget ansett, att i fråga om ansökningar från densamma böra undantagas en-

dast sådana, vilkas verkliga inkomstdag infaller före lagens ikraftträdande. Sålunda skulle ej därifrån undantagas så kallade utbrutna ansökningar. Rörande sådana ansökningar har patent- och registreringsverket i cirkulär den 10 november 1898 meddelat följande:

»Då kungl. patent- och registreringsverket meddelat, att en ansökning avser flera uppfinningar, vilka ej må ingå i samma patent, äger sökanden, med inskränkande av den ursprungliga ansökningen till en av de avsedda uppfinningarna, ingiva nya ansökningar rörande de övriga, vilka ansökningar må räkna prioritet från den första ansökningens inlämningsdag, under förutsättning dels att sökanden i de nya ansökningarna härom framställer uttrycklig begäran, dels ock att samtliga dessa nya ansökningar inkomma senast samtidigt med den svarsskrift, genom vilken den första ansökningen inskränktes till en uppfinning. För en sökande är det i följd härav icke tillåtet, att, sedan han fått besked om, att hans ansökning avser t. ex. två uppfinningar, A och B, först inskränka sin ansökning till A och, om denna uppfinning befinnes icke vara ny, sedermera ändra ansökningen att avse B. Icke heller må sökanden, för att hålla en dylik möjlighet öppen, rikta sin ansökning eventuellt på båda uppfinningarna. Den ursprungliga ansökningen skall alltid definitivt inskränkas till en uppfinning, och om, då detta sker, ej nya ansökningar rörande övriga uppfinningar inkommit, anses någon ansökning om patent å sistnämnda uppfinningar icke vara gjord».

Anledningen, att patent- och registreringsverket ansett sig kunna medgiva, att giltighetstiden i visst fall må räknas från den första ansökningens inkomstdag är, att patent- och registreringsverket anser ansökningen då faktiskt vara inkommen, ehuru bestämmelserna angående patentansöknings beskaffenhet ej iakttagits. Den senare inkomstdagen har hittills saknat all patenträttslig betydelse och finnes ej angiven i patentregistret. Det synes vara oegentligt om, med bibehållande av hittills följd praxis, för ett patent, som löper från en tidigare tidpunkt än den nya lagens ikraftträdande, likväl årsavgifter skola betalas enligt denna lag. Patent- och registreringsverket håller alltså före, att från lagens tillämplighet böra undantagas även sådana patent, som nyss nämnts. Någon ändring i kommitténs lagförslag synes härav ej påkallas.

Departements-
chefen.

För närvarande tillämpas, såsom ock i det föregående i olika sammanhang framkommit, den grundsatsen, att kostnaderna för patentmyndighetens verksamhet skola bestridas medelst avgifter av den allmänhet, som anlitar myndigheten. Ändring härutinnan har i de avgivna utlåtandena i allmänhet icke ifrågasatts. Endast svenska uppfinnareföreningen har gjort sig till målsman för en annan uppfattning och uttalat, att föreningen, då enligt dess åsikt det allmänna borde bära en del av ifrågavarande utgifter, motsatte sig avgifternas höjning. Jag anser mig sakna skäl att förorda en ändring av den gällande grundsatsen och tillåter mig här erinra därom, att chefen för finansdepartementet vid behandlingen i statsrådet den 7 innevarande januari av de frågor, som rörde regleringen av utgifterna

under riksstatens sjunde huvudtitel för år 1921 och å tilläggsstaten för år 1920 byggt på samma grundsats. Skola alltså utgifterna för patent- och registreringsverket bestridas av den sökande allmänheten, gäller det att tillse att de avgifter, som skola av denna erläggas, så avvägas, att ämbetsverket tillföres nödiga medel. Den utredning, som i ärendet föreligger, synes mig otvetydigt giva vid handen, att de avgifter, som för närvarande erläggas av patentsökande och patenthavare, äro otillräckliga och att ändringar i desamma måste vidtagas till tryggande av patentmyndighetens ekonomi. Mot införande av en avgift, avsedd att täcka utgifterna för patentskrifts tryckning — vilken avgift, på sätt svenska patentombudsforeningen föreslagit, synes kunna benämnas utfärdningsavgift — har erinran ej förekommit och även jag finner stadgande om sådan avgift böra meddelas. Till vilket belopp denna med hänsyn till patentmyndighetens medelsbehov bör fastställas och i vilken omfattning av samma hänsyn höjning måste äga rum i ansökningsavgiften och årsavgifterna är givetvis, på grund av omöjligheten att åstadkomma tillförlitliga beräkningar angående de genom avgifterna inflytande beloppen, svårt att avgöra. Med anledning av vad patent- och registreringsverket i sitt utlåtande över det ifrågavarande lagförslaget anfört, har jag emellertid funnit mig böra förorda de belopp för avgifterna, som i samma utlåtande föreslagits, detta beträffande ansöknings- och utfärdningsavgiften så mycket hellre som de av kommittén föreslagna beloppen för dessa avgifter i en del utlåtanden angivits såsom måttliga. Beträffande utfärdningsavgiften vill jag erinra därom, att enligt ett mellan patent- och registreringsverket, å ena, samt aktiebolaget P. A. Norstedt & Söner, å andra sidan, träffat preliminärt avtal, avseende år 1920, å vilket avtal patent- och registreringsverket sökt Kungl. Maj:ts godkännande, kostnaden för tryckning av patentskrifterna kommer att under år 1920 ställa sig väsentligen högre än under år 1919.

Patent- och registreringsverket har i sitt utlåtande ifrågasatt borttagande av stämpelavgiften å patentbrev. Detta förslag finner jag mig icke böra biträda, enär ifrågavarande jämförelsevis ringa avgift, samtidigt med att den tillför staten en viss inkomst, icke kan anses vara betungande för de patentsökande.

I 11 § av patentförordningen har patent- och registreringsverket föreslagit den ändring, att orden »nittio dagar» skulle utbytas mot orden »tre månader». Beträffande skälet för ändringsförslaget hänvisar jag till ämbetsverkets utlåtande. Detta förslag finner jag mig böra upptaga.

Kommerskollegiet har i sitt utlåtande anmärkt, att i förslaget sakna-

des bestämmelser om skyldighet för patenthavare, vilka skulle falla under de provisoriska föreskrifterna, att underkasta sig eventuella senare ändringar i årsavgifterna. Då emellertid, i fråga om en sänkning i avgifterna, någon föreskrift icke nu torde behöva meddelas för att en sådan skall kunna komma innehavare av äldre patent till godo samt, beträffande en framtida skeende eventuell höjning av avgifterna, samma föreskrift synes böra lämnas, som gives i övergångsbestämmelsen i kommitténs föreliggande förslag, har jag funnit anmärkningen icke föranleda ändring i förslaget.

Kommitténs förslag i de delar, som nu av mig icke särskilt berörts, har jag funnit mig kunna understödja.»

Föredraganden uppläste härefter det sålunda omarbetade *förslaget till lag om ändrad lydelse av 4 § 3 mom. samt 7 och 11 §§ i förordningen den 16 maj 1884 angående patent*, vilket förslag var av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, samt hemställde, att för det ändamål, § 87 regeringsformen omförmäler, lagrådets utlåtande över lagförslaget måtte inhämtas genom utdrag av protokollet.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall.

Ur protokollet:
Adil Wifvesson.

Bilaga.

Förslag

till

LAG

om ändrad lydelse av 4 § 3 mom. samt 7 och 11 §§ i förordningen den 16 maj 1884 angående patent.

Härigenom förordnas, att 4 § 3 mom. samt 7 och 11 §§ i förordningen den 16 maj 1884 angående patent skola erhålla följande ändrade lydelse:

4 §.

3 mom. Därjämte åligge sökanden att bifoga en avgift av femtio kronor.

7 §.

Äro ansökningshandlingarna fullständiga och har anledning ej förekommit, att, efter ty i 6 § sägs, genast avslå ansökningen, låte patentmyndigheten efter underrättelse därom till sökanden, på sätt i 5 § sägs, i allmänna tidningarna införa kungörelse om ansökningen med uppgift å dess huvudsakliga innehåll; hålle ock ansökningshandlingarna hos patentmyndigheten tillgängliga för envar, som önskar därav taga kännedom.

Under två — — — mot patentansökningen.

Inom samma tid skall sökanden till patentmyndigheten inbetala en avgift (utfärdningsavgift) av femtio kronor ävensom till stämpel å patentbrevet tio kronor, vid äventyr att ansökningen eljest såsom återtagen avföres. I händelse patent ej varder meddelat, återbetalas vad sålunda erlagts.

Efter utgången av nyssnämnda tid företage patentmyndigheten ärendet till avgörande.

Möter ej — — — tryck offentliggöras.

11 §.

Förutom de avgifter, som omförmälas i 4 och 7 §§, skall för meddelat patent, som icke är tilläggspatent, till patentmyndigheten för varje patent-

år från och med det andra erläggas en årsavgift, utgörande för vart och ett av det andra och tredje fyrtyio kronor, av det fjärde och femte sextio kronor, av det sjätte och sjunde etthundra kronor, av det åttonde och nionde etthundrafemtio kronor, av det tionde och elfte tvåhundra kronor, av det tolfte och trettonde tvåhundrafemtio kronor samt av det fjortonde och femtonde året trehundra kronor.

Avgiften, som må i betalt brev insändas, skall för varje patentår erläggas före det årets början vid påföljd att avgiften för samma år höjes med en femtedel.

Fullgöres ej sedermera inbetalning av den förhöjda avgiften inom tre månader efter patentårets början, vare det erhållna patentet förfallet.

Patenthavare vare — — — beskrivningens offentliggörande.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1920 men äger ej tillämpning å ansökning, som inkommit till patentmyndigheten före nämnda dag, eller å patent, meddelat före denna lags ikraftträdande eller senare på grund av ansökning, som nyss nämnts.

*Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd måndagen
den 9 februari 1920.*

Närvarande:

Justitieråden AMÉEN,
friherre LEJONHUFVUD.
EDELSTAM,
Regeringsrådet LINNÉR.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 16 januari 1920, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas över upprättat *förslag till lag om ändrad lydelse av 4 § 3 mom. samt 7 och 11 §§ i förordningen den 16 maj 1884 angående patent.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av chefen för justitiedepartementets lagavdelning hovrättsrådet Gustaf Grefberg.

Lagrådet lämnade förslaget utan anmärkning.

Ur protokollet
Erik Ölander.

*Utdrag av protokollet öfver justitiedepartementens ärenden, hållet inför
Hans Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott
fredagen den 13 februari 1920.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
UNDÉN,
THORSSON,
HOLMQUIST,
OLSSON.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Löfgren anmälde efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet lagrådets den 9 i denna månad avgivna utlåtande öfver det den 16 sistlidne januari till lagrådet remitterade förslaget till lag om ändrad lydelse av 4 § 3 mom. samt 7 och 11 §§ i förordningen den 16 maj 1884 angående patent; och hemställde föredraganden att förslaget, som av lagrådet lämnats utan anmärkning och vari ett par mindre redaktionella jämkningar vidtagits, måtte, jämlikt § 87 regeringsformen, genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

I denna hemställan instämde statsrådets övriga ledamöter;

och täcktes Hans Maj:t Konungen, med bifall till denna hemställan, förordna, att till riksdagen skulle avlätas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gösta Stenlund.